

**Protokoll fra møte i Faggruppen for plantehelse, plantevernmidler
og rester av plantevernmidler (Faggruppe 2) i VKM
15. mars 2007 kl. 11.00-16.00**

Deltakere:

Fra Faggruppe 2:

Til stede under hele møtet: Leif Sundheim (møteleder fra kl 11:00-12:00), Anne Marte Tronsmo og Trond Hofsvang

Til stede fra kl 12:00-16:00: Torsten Källqvist (nestleder og møteleder under denne delen av møtet), Edgar Rivedal, Janneche Utne Skåre, Edel Holene og Steinar Øvrebø

Forfall: Erik Dybing (leder), Ole Martin Eklo, Line Emilie Sverdrup og Hans Ragnar Gislerød

Fra Mattilsynet:

Til stede fra kl 11:00-12:00: Håkon Petter Brække (hovedkontoret) og Ola Nøren Johansen (NaS Ås)

Til stede fra kl 12:00-16:00: Erlend Spikkerud og Marit Skuterud (NaS Ås)

Fra sekretariatet til VKM:

Til stede under hele møtet: Elin Thingnæs og Malin Lemberget Lund (Ref.)

Til stede fra kl 12:00-16:00: Anne Finstad

1. Velkommen, fravær, habilitet og godtgjøring

Møteleder ønsket velkommen til møte i Faggruppe 2. Ingen av medlemmene meldte seg inhabile i noen av sakene på møtets dagsorden.

2. Godkjenning av møteinnkallelse og dagsorden

Innkallelse og forslag til dagsorden for møtet ble godkjent. Møtet var todelt, med plantehelsesaker først (agenda punkt 1-3, kl 11:00-12:00), etterfulgt av lunsj og resten av sakene (agenda punkt 1, 2 og 4-12, kl 12:30-16:00).

3. Plantehelsesaker som skal behandles på møtet

Floghavre – gjennomgang av utkast til bestilling

VKM har mottatt utkast til bestilling av risikovurdering på floghavre. Utkastet ble sendt ut til faggrupped medlemmene i forkant av møtet. Mattilsynet ga en kort orientering om bakgrunnen for bestillingen: Gjeldende forskrift om floghavre ble fastsatt i mars 1988 og revidert i januar 2004. Mange av bestemmelsene har imidlertid sin opprinnelse fra før 1988, og det ønskes en

vurdering av floghavre som indirekte skadegjørere og om forskriftenes bestemmelser er hensiktsmessige.

Bestillingen ble så gjennomgått og en rekke endringer ble vedtatt. Det ble blant annet diskutert om ISPM 21 kunne være et alternativ til ISPM 11, og i hvilken grad risikovurderingen skal være kvantitativ.

Vedtak: Mattilsynet vil gjøre endringer i bestillingen i henhold til faggruppens diskusjon. Mattilsynet skal i første omgang bestille en risikovurdering iht. ISPM 11. De vil komme tilbake til spørsmålet om konsekvenser av aktuelle endringer i regelverket etter at risikovurderingen er ferdig. Risikovurderingen skal være kvantitativ i den grad det er mulig. Tidsrammen for ferdigstilling av risikovurdering må diskuteres med Bioforsk Plantehelse da det avhenger av hvor lang tid de trenger på å ferdigstille en bakgrunnsrapport for VKM.

Mattilsynet har mulighet til å fremskaffe en rekke data om floghavre, bla fra Felleskjøpet, hvis dette skulle være ønskelig. I henhold til samarbeidsrutinene til VKM og Mattilsynet bør dette stå i bestillingen for å unngå dobbeltarbeid.

Ips amitinus

Sekretariatet gav en kort orientering om status: VKM mottok 5. januar 2007 en bestilling fra Mattilsynet der de ber om en risikovurdering av skogskadegjøreren *Ips amitinus*. Det ble på forrige møte besluttet å bestille en faglig rapport fra Norsk institutt for skog og landskap som bakgrunn for en risikovurdering fra faggruppen. Skog og landskap tar oppdraget og leveringsfrist er satt til 28. februar 2008. Faggruppens risikovurdering vil være ferdig i april/mai 2008.

Vedtak: Orienteringen tas til etterretning.

Agurkgrønnmosaikkvirus

Mattilsynet gav en kort orientering om status: I forbindelse med funn i et par gartnerier på vestlandet valgte NaS Ås ikke å anse viruset som karanteneskadegjørere, og nødparagrafen ble ikke tatt i bruk. De aktuelle gartnerne har gått videre med saken til Norges gartnerforbund (NGF) som muligens vil kreve at Mattilsynet vurderer saken om igjen.

I den forbindelse vil Mattilsynet muligens ha behov for en risikovurdering fra VKM. I og med at sanitære tiltak er gjort i de aktuelle gartneriene er ikke dette lengre noen hastesak ovenfor VKM.

Vedtak: Orienteringen tas til etterretning.

4. Plantervernmiddeisaker som skal behandles på møtet

Risikovurdering av nytteorganismer bestilt fra Mattilsynet

Mattilsynet har bedt VKM gjøre en risikovurdering av bruken av 14 nytteorganismer, samt preparatene organismen er søkt fornyet godkjent i. Mattilsynet har ikke bestilt en risikovurdering på miljøegenskaper. De 14 organismene er:

Aphidius colemani, *Aphidius ervi*, *Aphidoletes aphidimyza*, *Cryptolaemus montrouzieri*, *Dacnusa sibirica*, *Diglyphus isaea*, *Encarsia formosa*, *Ephestia kuehniella*, *Eretmocerus*

eremicus, *Feltiella acarisuga*, *Macrolophus caliginosus*, *Orius majusculus*, *Rhopalosiphum padi* og *Sitobion avenae*

Et utkast til hver av risikovurderingene ble sendt til faggruppemedlemmene i forkant av dagens møte. Utkastene ble diskutert og behandlet.

Vedtak: En rekke endringer i utkastet ble vedtatt etter innspill fra medlemmene. VKMs sekretariat vil ferdigstille utkastet så fort som mulig og sende det til faggruppemedlemmene for gjennomlesning før endelig oversendelse til Mattilsynet.

Noen av faggruppemedlemmene uttrykte bekymring over at Mattilsynet ikke har bestilt miljørisikovurdering av preparatene. Mattilsynet innhentet miljørisikovurdering fra eksterne eksperter for fem år siden. Etter å ha vært i kontakt med de samme ekspertene anser Mattilsynet de tidligere vurderingene som tilstrekkelige. Faggruppen mener derimot at det på fem år kan skje mye nytt. Det ble diskutert om selve bekymringen skulle uttrykkes i risikovurderingen og om overskriften skulle endres fra risikovurdering til helsevurdering.

Vedtak: Det ble besluttet å følge dagens mal og ikke forandre overskriften. Et av faggruppemedlemmene vil forfatte et brev der faggruppen uttrykker sin bekymring over at Mattilsynet ikke har bestilt noen miljøvurdering. Brevet sendes til høring i faggruppen før det endelig oversendes Mattilsynet.

5. Saker som har vært behandlet i faggruppen siden forrige møte

Siden sist møte har faggruppens risikovurdering av Calypso 480 SC, Stomp og Proline EC 250 blitt ferdigstilt og oversendt Mattilsynet. Mattilsynet gav en kort orientering om deres vedtak i disse sakene:

Calypso 480 SC er godkjent, mens Stomp har fått avslått søknad om godkjenning. Mattilsynet har ikke mottatt klage på avslaget. I saken om Proline EC 250 har Mattilsynet mottatt informasjon fra tilvirker etter at Mattilsynets rapport var ferdigstilt og sendt til faggruppe 2. Mattilsynet har også deltatt i diskusjon av det virksomme stoffet protiokonazol i EU, og flere uavklarte problemstillinger ble påpekt der. Tilvirker ønsker å sende inn ytterligere opplysninger, og saken vil bli tatt opp på nytt i Mattilsynet, og de vil bestille en ny risikovurdering til neste møte i faggruppe 2, 5. juni eller til høsten.

I tillegg orienterte Mattilsynet om Euparen M, et soppmiddel som brukes i en rekke kulturer blant annet på jordbær. Det er oppdaget en hittil ukjent hovedmetabolitt, dimetylsulfamid, av det virksomme stoffet tolylfluanid. Metabolitten antas å kunne finnes i jord, grunnvann og overflatevann. Ved ozonrensing av drikkevann omdannes dimetylsulfamid til gentoksisk/kreftfremkallende nitrosamin. Ozonrensing av drikkevann benyttes i enkelte vannverk i Norge og vedrensing av vann til næringsmiddelindustri. Tilvirker har stanset salg og distribusjon av Euparen M. EU vil muligens forby Euparen M. Mattilsynet har i disse dager preparatet oppe til vurdering. Det er mulig at også andre plantevernmidler kan danne lignende metabolitter.

Vedtak: Orienteringen tas til etterretning.

Pærebrann

Et av faggruppemedlemmene orienterte om status for pærebrann. Vedkommende presenterte faggruppens risikovurdering av pærebrann på Plantemøte Vest, arrangert av Bioforsk Vestlandet. På samme møte presenterte Mattilsynet sine planer om håndtering av sykdommen.

Vedtak: Orienteringen tas til etterretning.

6. Saker i faggruppen genereltGjennomgang av faggruppens arbeid i de 3 første årene i VKM

Tanken bak dette punktet var at faggruppemedlemmene skulle oppsummere sitt arbeid i VKM fra 2004- 2007 og ut ifra dette gi eventuelle råd til Faggruppe for plantevernmidler (Faggruppe 2) og Faggruppe for plantehelse (Faggruppe 9) i den nye komiteen. Faggruppen ble i forkant av møtet oppfordret til å tenke igjennom områdene nevnt under, og en rekke synspunkter kom frem på møtet:

Faggruppens arbeidskapasitet og arbeidsform:

- Det har vært en utvikling i faggruppens arbeidsform hele veien. Mye har måttet gå seg til underveis og mye arbeid er lagt ned for å finne en effektiv og hensiktsmessig arbeidsform for alle parter.
- Prosessen har blant annet endt opp i en hensiktsmessig deling av faggruppen. Ved nyoppnevningen av VKM blir det en faggruppe for plantevernmidler (Faggruppe 2) og en faggruppe for plantehelse (Faggruppe 9).
- Når det gjelder plantevernmidler, bestiller Mattilsynet færre risikovurderinger av VKM (ca. 15 per år) enn det ble behandlet i tidligere Rådet for plantevernmidler (ca. 50 per år). Kun nye eller vanskelige preparater blir sendt til VKM for vurdering. De resterende (ca. 40 per år) vil Mattilsynet behandle administrativt.
- Faggruppen er komfortabel med denne utviklingen da gruppen først og fremst ønsker å være en vitenskapelig basert kapasitet. Dette fordrer høy faglig kompetanse i Mattilsynet, noe de absolutt har på plantevernmiddelområdet.
- Når det gjelder plantehelsesaker vil Mattilsynet ha et økt behov for risikovurderinger fremover. En egen faggruppe for plantehelse vil gi bedre tid til dette og til selvinitiering av saker.

Uttalelsenes kvalitet og form:

- Faggruppen har jobbet mye for å få laget en god mal for vurderingene. Dagens mal fungerer bra, men kan forbedres ytterligere.

Bruk av eksterne *ad hoc*-eksperter og utsetting av oppdrag:

- Begge deler har fungert bra. Bruk av *ad hoc*-eksperter er et godt alternativ til en stor, fast gruppe som fort kan bli tungrodd.

Arbeidet fremover:

- Mye av arbeidet mot en effektiv arbeidsform er gjort for den nyoppnevnte faggruppen.
- Sekretariatet minnet om at risikoskalaen faggruppen bruker bør ferdigstilles og publiseres på VKMs nettsider. Beskrivelse av trinnene i risikoskalaen mangler helt for økotoksikologi og plantehelse. Dersom det her ikke er mulig å kvantifisere trinnene, bør de beskrives på annet vis overfor publikum.
- Et av faggruppemedlemmene viste til VKMs kurs i probabilistiske modeller høsten 2006. På en av sesjonene ble det påpekt at risikovurderinger på fagområdet hygiene og smittestoffer (mikroorganismer) har mye til felles med plantehelse, og man kan lære mye av hverandre. På kurset ble det foreslått å arrangere et felles kurs/seminar for de aktuelle faggruppene.

- Faggruppen ønsker å behandle flere generelle problemstillinger vedrørende plantevernmidler, enten på bestilling fra Mattilsynet eller på eget initiativ.
- Faggruppe for plantevernmidler bør lage et metodedokument som beskriver begreper og de ulike veiledningsdokumentene faggruppen bruker i sitt arbeid. Dokumentet bør legges ut på VKMs nettsider.
- Faggruppe for plantehelse bør diskutere sitt mandat og hvor grensen går mot mandatene til Artsdatabanken, NINA og Direktoratet for Naturforvaltning.
- For å øke Mattilsynets og VKMs kompetanse på modeller for eksponering av brukere har det vært diskutert muligheten for hospitering. Aktuelle steder kan være PSD (England) og EFSA.

Annet:

- VKM er stadig fremme i media spesielt i forbindelse med større saker som ”Helhetssyn på fisk og annen sjømat” og ”Sukker/søtstoffer i brus, saft og nektar”. VKM blir gradvis del av folks hverdag, men det er naturlig at det tar tid.
- Det ble uttrykt bekymring for smutthull i myndighetenes godkjenningsordning for plantevernmidler. Industrien kan omgå systemet ved å kalle preparatene for vekstfremmende/-styrkende midler eller gjødsel.

Fremtidig behandling av biologiske preparater:

Vedtak: Basert på erfaringer fra dagens møte besluttet faggruppen nye rutiner for behandling av biologiske preparater. Faggruppen vil i slike typer saker nedsette *ad hoc*-grupper bestående av VKM-medlemmer og/eller eksterne eksperter som til sammen innehar den nødvendige ekspertisen. I følge Mattilsynet kommer denne type saker såpass sjeldent at en egen faggruppe i VKM er unødvendig.

7. Saker fra møte i hovedkomiteen

Et av faggruppemedlemmene orienterte fra sist møte i hovedkomiteen, 13. mars 2007.

Vedtak: Orienteringen tas til etterretning.

8. Saker til hovedkomiteen

Ingen saker.

9. Møter o.a. av felles interesse

Ingen saker.

10. Nytt fra sekretariatet

Nyoppnevning av VKMs medlemmer - status

Saken ligger hos Helse- og omsorgsdepartementet og er i rute.

11. Eventuelt

Mattilsynet orienterte om en fugleekspert som jobber med et prosjekt for Mattilsynet. Han ønsker å diskutere norske tilpasninger av risikovurderinger for fugl på neste arbeidsmøte i økotoksgruppa i Faggruppe 2.

Vedtak: Det settes av en time til dette på neste møte

12. Nye møtedatoer

Arbeidsmøte økotoksikologi, 23. mai

Arbeidsmøte humantoksikologi, 24. mai

Felles faggruppemøte, 14. juni

Møtedatoen for den nye faggruppen for plantehelse (Faggruppe 9) blir avtalt når den nye komiteen er på plass 1. april.